LAYİHƏ ƏSASLI ÖYRƏNMƏNİN FAYDALARI

Cavahir İsaxan qızı Maçanova
ADPU Şamaxı filialı
cava_machanova@yahoo.com

Xülasə

Layihə əsaslı öyrənmə şagirdlərə problemin praktiki həllərini layihələşdirməyi, inkişaf etdirməyi və qurmağı öyrədir. Layihə əsaslı öyrənmənin təhsilə. dəyəri ondan ibarətdir ki, o, adətən kiçik komandalarda çətin və mürəkkəb problemlər üzərində işləmək üçün şagirdlərin yaradıcılıq qabiliyyətini inkişaf etdirməyi hədəfləyir.

Açar sözlər: layihə, şagird, təlim, metod, bacarıq.

Summary

Project based learning enables students to improve, develop and establish practical aspects of the problem. Its principle consists in the fact that it aims to develop the creative ability of students in order to work on difficult and complex problems in small commands.

Key words: project, student, training, method, skill.

Layihə əsaslı öyrənmənin başa düşməyin bir yolu onu çoxumuzun məktəbdə yaşadığımız daha ənənəvi təhsil modeli ilə müqayisə etməkdir. Yəqin ki, sizə dərs zamanı müəllimin verdiyi, müstəqil oxuma və ya fəaliyyət təyin olunduğunu və daha sonra öyrəndiklərininizi nümayiş etdirmək üçün sınaqdan keçirildiyini xatırlayırsınız. Bu, öyrənmə üçün bir yanaşma olaraq qalmasına baxmayaraq, layihə əsaslı öyrənmə şagirdlərin fəallığının artırılması və anlama dərinliyi üçün imkanlar təmin edir.

Layihə əsaslı öyrənmə ilə şagirdlər uzun müddət layihələr üzərində işləyirlər. Bu, bir həftə, iki həftə və ya bütün bir semestr ərzində ola bilər. Şagirdlər bir həftədən bir semestrə qədər uzun müddət ərzində real dünya problemini həll etməyə və ya mürəkkəb suala cavab verməyə cəlb edən layihə üzərində işləyirlər. Bu layihələr çox vaxt birgə səylərdir və onlar şagirdlərə layihənin aspektlərini maraqlarına uyğun olaraq fərdiləşdirmək üçün seçim imkanı verir. Layihə əsaslı öyrənmə yeni təlim vasitəsidir.

Layihə əsaslı öyrənmə şagirdlərin real həyatda, layihələrdə fəal iştirak edərək öyrəndikləri tədris

metodudur. Onlar real auditoriya üçün ictimai məhsul və ya təqdimat yaratmaqla öz bilik və bacarıqlarını nümayiş etdirirlər. Layihə əsaslı öyrənmənin dəyərini anlamağa kömək edə biləcək səkkiz əsas fayda var:

- Tənqidi düşüncə

Demək olar ki, hər bir məktəb bu fundamental bacarığın öyrədilməsi ehtiyacını qəbul edir, lakin layihə əsaslı təlim tənqidi düşüncə üçün unikal öyrənmə imkanları açır.

- Əməkdaşlıq

Şagirdlər qrup daxilində işləməyin yollarını kəşf etdikcə, ehtiyac duyduqları bir çox şəxsiyyətlərarası dəyərləri və bacarıqları bir-birərinə aşılıyırlar. Şagirdlər başqalarının əməyini və töhfələrini qiymətləndirməyi, məsuliyyətləri bölüşməyi və güzəştə getməyi öyrənirlər. Tənqidlər və təftişlər qızıl standart kimi layihə əsaslı öyrənmənin əsas komponentləridir, ona görə də həmyaşıdlardan və müəllimlərdən alınan rəylər layihələrin ayrılmaz hissəsidir.

- İştirak

Şagirdlər layihədə iştirak zamanı bir- birlərindən yeni bacarıqlar öyrənirlər. Onlar öz öyrəndiklərini hərəkətverici qüvvəyə çevrilirlər həmçinin özlərində yeni qabiliyyətləri kəşf edirlər.

- Ünsiyyət

Layihə əsaslı öyrənmə məşğələnin sonunda şagirdlərin sinif və ya qrup qarşısında təqdimat, yazı, ictimai nitq, effektiv ünsiyyət, təcrübə keçmək və inkişaf etmək imkanı təklif edilən üsullardan biridir.

- Yaradıcılıq

Yaradıcı ideya və dizayndakı fərq layihə əsaslı öyrənmə ilə diqqəti çəkir. Müəllimlər şagirdləri istiqamətləndirir onlara çətin tapılan materiallar ilə təmin edir, lakin şagirdlər layihəyə özləri cavabdehdirlər. Hansı vasitədən istifadə etmək və materialları necə təqdim etmək seçimi şagirdlərin ixtiyarına verilir.

- Dizayn etmə

Layihə əsaslı təlim müxtəlif fənnlərdən ideya və bacarıqları birləşdirir.şagirdlər real dünyada "öyrənmə"nin necə baş verdiyinə bənzər fərqli fənnlərin birlikdə necə işlədiyini araşdırmaqda onlara kömək edən təcrübəli mütəxəsislərdən yararlanaraq layihəni dizayn edirlər.

- Dözümlülük

Layihə əsaslı öyrənmə şagirdləri maneələrlə qarşılaşdıqda öz yanaşmalarını tənqid etmək və yenidən nəzərdən keçirmək imkanı yaradır. Onlar real dünya problemini fəal şəkildə araşdırmağa davam etdikcə, əlavə araşdırma tələb edən daha dərin bilik əldə edirlər

Beləliklə layihə əsaslı öyrənmə şagirdləri praktiki fəaliyyətlərə cəlb edərək onlara keçdikləri mövzuları layihələşdirməyə kömək edir. Bu öyrənmə üsulu şagirdlərə keçdikləri mövzunu daha dərindən anlamağa və uzun müddət yadda saxlamağa kömək edir. Bu öyrənmə üsulu şagirdlərin tənqidi təfəkkürlərini inkişaf etdirir, onları fərdi və ya komanda şəklində işləməyə təşhiq edir.Şagirdlərin bütün bu öyrəndikləri bilik və bacarıqlar onların gələcəkdə rastlaşacaqları hər hansı problemin həllinə daha oprerativ yanaşmalarına xidmət edir.

İstifadə olunmuş ədəbiyyat:

1. Azərbaycan Respublikasında məktəbəqədər təhsilin modernləşdirilməsi proqramı (2007-2010)
2. Azərbaycan Respublikasında təhsilin inkişafı üzrə Dövlət Strategiyası.
3. Azərbaycan Respublikasının ümumi təhsil konsepsiyası (Milli Kurikulum).
4. Azərbaycan Respublikasında təhsilin inkişafı üzrə Dövlət Stategiyası.